

Bestuurskern

Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum

9 november 2023

memo

Uitleg Regeling bodemkwaliteit 2022 voor erkende
producenten

1. Inleiding

Op 1 januari 2024 treedt de Regeling bodemkwaliteit 2022 (Rbk 2022) in werking. Per brief hebben het College van Deskundigen Grondstoffen en Milieu, het College van Deskundigen Korrelvormige materialen en Cascade zorgen geuit over de uitvoerbaarheid van een aantal voorschriften in de Rbk 2022.

Om te helpen bij het voldoen aan de eisen in de Rbk 2022 heeft IenW drie overleggen georganiseerd met de betrokken partijen (schemabeheerders, certificerende instellingen en de Branchevereniging Recycling Breken en Sorteren). In deze overleggen zijn de knelpunten over uitvoering besproken.

In deze notitie wordt voor een aantal uitvoeringsvragen een nadere uitleg gegeven aan de bedrijven die werken met de erkende kwaliteitsverklaring. Er wordt beschreven waarmee producenten die bouwstoffen, grond of baggerspecie met een erkende kwaliteitsverklaring (één van de vijf typen milieuverklaring bodemkwaliteit) op de markt brengen, rekening moeten houden.

De notitie is geen vervanging van de tekst in de Rbk 2022, maar heeft tot doel hulp te bieden aan al erkende producenten en aan producenten die een erkenning voor het produceren willen aanvragen.

Naar aanleiding van aanvullende vragen of onduidelijkheden uit de praktijk wordt de notitie bijgewerkt.

Op de volgende onderwerpen wordt nader ingegaan:

- de afgifte van de erkende kwaliteitsverklaring bij het op de markt brengen van bouwstoffen, grond en baggerspecie (inhoud), en de afleverbon;
- de eisen voor het verkrijgen van de erkenning voor het produceren van bouwstoffen, grond en baggerspecie;
- de 1,4 factor voor handhaving;
- het gebruik van het NL-BSB® logo;
- levering van partijen uit een productiestroom.

Specifiek wordt ingegaan op vragen over:

- informatie die in de praktijk voorafgaand aan het in werking treden van de Rbk 2022 niet in alle gevallen werd aangeleverd.
- de omgang met niet genormeerde verontreinigende stoffen of eigenschappen;
- het begrip producttype, zoals gedefinieerd in de Rbk 2022.

De informatie is ook te vinden in [de tekst en toelichting van de Rbk 2022](#) en op diverse webpagina's op www.iplo.nl.

Bestuurskern

Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Datum

9 november 2023

2. Aanleiding Rbk 2022

De huidige Regeling bodemkwaliteit is aangepast zodat deze aansluit op het gewijzigde Besluit bodemkwaliteit en de Omgevingswet. De nieuwe Rbk 2022 richt zich tot degene die een milieuverklaring bodemkwaliteit afgeeft voor bouwstoffen, grond of baggerspecie. De regels ten aanzien van het onderzoek naar de kwaliteit van bouwstoffen, grond en baggerspecie en op grond daarvan de afgifte van de milieuverklaring bodemkwaliteit zijn per type milieuverklaring bodemkwaliteit verduidelijkt en uitgeschreven met het oog op het essentiële belang van de milieuverklaring bodemkwaliteit voor de afzet van bouwstoffen, grond en baggerspecie.

Toepassers van deze materialen gaan af op de informatie in de milieuverklaring bodemkwaliteit om te bepalen of de toepassing in overeenstemming is met de kwaliteitseisen die aan het toepassen worden gesteld in het kader van de Omgevingswet. Kwaliteit is niet met het oog waarneembaar, maar wordt afgelezen van de milieuverklaring bodemkwaliteit. De milieuverklaring bodemkwaliteit heeft dus een belangrijke functie als bewijsmiddel bij het toepassen.

3. De erkende kwaliteitsverklaring als milieuverklaring bodemkwaliteit

Vanaf 1 januari 2024 geldt de Rbk 2022. Hierin zijn de eisen voor- en verantwoordelijkheden bij- de afgifte van de milieuverklaring bodemkwaliteit (eerdere milieuhygiënische verklaring) volledig uitgeschreven ten opzichte van de Regeling bodemkwaliteit die geldt tot de Omgevingswet in werking treedt.

In de Rbk 2022 is voor erkende producenten nadrukkelijker aangegeven dan voorheen dat zij zelf de verantwoordelijkheid dragen voor de milieuhygiënische kwaliteit van hun product en de afgifte van de erkende kwaliteitsverklaring bij de grond, baggerspecie of bouwstoffen die zij leveren.

Het betekent dat bij het op de markt brengen van een partij grond, baggerspecie of bouwstoffen door een erkende producent niet alleen kan worden volstaan met het productcertificaat (bijvoorbeeld het zogenaamde NL-BSB®-certificaat) dat is afgegeven door een certificatie-instelling aan een producent en een afleverbon bij de partij, zoals dat in sommige situaties gebruikelijk was. De erkende kwaliteitsverklaring (één van de vijf typen milieuverklaring bodemkwaliteit) is een apart en uniek document dat elke unieke partij begeleidt, samen met de afleverbon. Dit wordt verder toegelicht in de volgende tekst.

De informatie die moet worden opgenomen op de erkende kwaliteitsverklaring (milieuverklaring bodemkwaliteit) staat in de Rbk 2022 en is ook terug te vinden op www.iplo.nl.

Wanneer is een milieuverklaring bodemkwaliteit nodig

De milieuverklaring bodemkwaliteit is nodig als de bouwstof, grond of baggerspecie wordt gebruikt voor een functionele toepassing zoals omschreven in het Besluit activiteiten leefomgeving. Dat zijn functionele toepassingen van grond of baggerspecie op of in de landbodem, in oppervlaktewater of toepassingen van bouwstoffen in een werk dat in contact komt met hemelwater, grondwater of oppervlaktewater. De toepasser moet deze milieuverklaring bodemkwaliteit kunnen overleggen als een toezichthouder informeert naar de milieuhygiënische kwaliteit van de grond, baggerspecie of bouwstof.

De milieuverklaring bodemkwaliteit is niet nodig voor een grondstof , bijvoorbeeld zand voor de productie van beton.

De erkende kwaliteitsverklaring is één van de typen milieuverklaring bodemkwaliteit. Het is ook mogelijk gebruik te maken van [andere typen milieuverklaring bodemkwaliteit](#).

De inhoud van de erkende kwaliteitsverklaring

In de Rbk 2022 staat ook welke informatie in de [erkende kwaliteitsverklaring voor bouwstoffen](#) of [grond/baggerspecie](#) moet worden opgenomen. De erkende kwaliteitsverklaring moet door de producent worden afgegeven per [partij](#).

De informatie die gevraagd wordt, staat voor een groot deel al op het productcertificaat dat is afgegeven door de certificatie-instelling (bijvoorbeeld het NL-BSB® certificaat). Deze informatie kan worden overgenomen in een eigen format voor de erkende kwaliteitsverklaring. Ook moet een verwijzing (kenmerk) naar het productcertificaat worden opgenomen op de erkende kwaliteitsverklaring.

Een erkende kwaliteitsverklaring bevat voor de partij van de grond, baggerspecie of bouwstof waarop zij betrekking heeft de informatie die is opgenomen in artikel 4.25 en 5.49 uit de [Rbk 2022](#). In tabel 1 is deze informatie op hoofdlijnen overgenomen. Een aantal onderdelen zijn nu niet altijd opgenomen op de productcertificaten of vereist in de beoordelingsrichtlijnen waarop de productcertificaten zijn gebaseerd, zie hiervoor de opmerkingen.

Bestuurskern
Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Datum
9 november 2023

Tabel 1. Informatie in de erkende kwaliteitsverklaring

Informatie op de erkende kwaliteitsverklaring (hoofdpijnen ¹)	Opmerking
De naam en het adres van de erkende persoon (bedrijf, producent)	
Een originele ondertekening namens het bedrijf (producent) door daarvoor geautoriseerde natuurlijke persoon (naam, datum)	i
Het unieke nummer van het productcertificaat afgegeven door de certificatie-instelling	
Een uniek nummer van de verklaring	i
het unieke nummer van de rapportage van het toelatingsonderzoek	ii
Informatie over de bouwstof (of grond, baggerspecie) waarop de verklaring betrekking heeft	
<ul style="list-style-type: none"> de naam en een nauwkeurige omschrijving van het producttype van de bouwstof (of grond/baggerspecie) waarop de verklaring betrekking heeft; 	iii
<ul style="list-style-type: none"> Bouwstoffen: een vermelding dat de partij voor alle stoffen die in bijlage A van de Rbk 2022 zijn vermeld, voldoet aan de kwaliteitseisen die daarin voor die stoffen zijn opgenomen; Grond en baggerspecie: een vermelding van de kwaliteitsklasse zowel voor toepassen op de landbodem als toepassen in oppervlaktewater en eventueel of als dat het geval is een vermelding van een specifieke kwaliteit en de aard en hoeveelheid bodemvreemd materiaal 	
<ul style="list-style-type: none"> als dat het geval is: een vermelding van de eventuele aanwezigheid van onderzochte andere verontreinigende stoffen dan in bijlage A (bouwstoffen) of bijlage B (grond, baggerspecie) vermeld of andere relevante parameters 	iv
Eventuele voorwaarden en beperkingen (als dat het geval is)	
<ul style="list-style-type: none"> eventuele voorwaarden en beperkingen die volgens de producent van de bouwstof (of grond, baggerspecie) bij de toepassing onder de daarbij aangegeven omstandigheden ter bescherming van het milieu in acht moeten worden genomen; 	
<ul style="list-style-type: none"> bouwstoffen alleen geschikt voor toepassing in grote oppervlaktewaterlichamen 	
<ul style="list-style-type: none"> bouwstoffen alleen geschikt voor toepassing in zeewater of brak water 	
<ul style="list-style-type: none"> grond: tarragrond (geen toepassing in oppervlaktewater) 	
<ul style="list-style-type: none"> NB. ook in een BRL kunnen voorwaarden staan, die gemeld moeten worden 	

Een groot deel van deze informatie is ook terug te vinden op de productcertificaten.

¹ Zie artikel 4.25 en artikel 5.49 van de Rbk 2022 voor de volledige omschrijving van wat op de erkende kwaliteitsverklaring moet staan

Bestuurskern
Dir.Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Datum
9 november 2023

De volgende onderwerpen vragen extra aandacht:

- i. De milieuverklaring bodemkwaliteit (erkende kwaliteitsverklaring) moet per partij worden **ondertekend** door de producent, dat wil zeggen door de daarvoor door het bedrijf (de producent) geautoriseerde of gemachtigde persoon; de milieuverklaring bodemkwaliteit moet ook een **uniek nummer** hebben dat is gekoppeld aan de partij. Daarmee wordt de milieuverklaring bodemkwaliteit een uniek document dat de partij begeleidt.
- ii. Als het **toelatingsonderzoek** bij al erkende producenten **niet meer beschikbaar** is, zal duidelijk moeten zijn op basis waarvan het certificaat is verleend; bijvoorbeeld met verwijzingen naar de brief waarmee de certificerende instelling het productcertificaat heeft toegezonden.
- iii. Het **producttype** is gedefinieerd in de Rbk 2022 op het productcertificaat staat aangegeven om welk product het gaat. Dit producttype wordt vermeld op de erkende kwaliteitsverklaring, waarmee voor de afnemer verifieerbaar is dat het product overeenstemt met de omschrijving op de erkende kwaliteitsverklaring.

De kwaliteit van het product die wordt weergegeven op de erkende kwaliteitsverklaring is gebaseerd op de resultaten van het toelatingsonderzoek en de daarop volgende verificatiekeuringen. Daarom is het belangrijk dat hetzelfde producttype wordt geproduceerd als het producttype dat is onderzocht in het toelatingsonderzoek en wordt gecontroleerd met de verificatiekeuringen (al dan niet in gezamenlijk verband zoals een cluster). Het systeem van kwaliteitsborging dat de producent hanteert is daar ook op gericht.

In de definitie zoals opgenomen in de Rbk 2022 staan aspecten die kunnen leiden tot onderscheid in producttypes. Deze aspecten zijn niet uitputtend of bindend maar geven richting. Een vergelijkbaar producttype kan bijvoorbeeld meerdere vormen hebben; herkomst hoeft bijvoorbeeld niet te zijn beperkt tot één productielocatie.

- iv. Vaak is het voldoende bij de gebruikelijke toepassing van een product (grond, baggerspecie of bouwstof) alleen de informatie te melden over de genormeerde stoffen in bijlage A of bijlage B van de Rbk 2022; hierop wordt bij productcertificatie getoetst. Als er echter sprake is van andere stoffen of eigenschappen die bij de normale toepassing tot milieurisico's kunnen leiden, moet die informatie beschikbaar zijn en zijn opgenomen in de erkende kwaliteitsverklaring. Deze informatie heeft de toepasser nodig om te kunnen voldoen aan de zorgplicht. Informatie kan bijvoorbeeld naar voren komen uit kenmerken van het productieproces of uit vooronderzoek voor grond of baggerspecie.

Dit is nader beschreven in § 3.12 van de toelichting bij de [Rbk 2022](#). Het gaat hier om een bestaande verplichting waarbij er behoefte is om nader te duiden welke stoffen of eigenschappen voor welke materialen relevant zijn om te onderzoeken.

I&W initieert een onderzoek om de kennis breder beschikbaar te maken over deze waarschijnlijke aanwezigheid van niet-genormeerde stoffen en eigenschappen die de bouwstof, grond of baggerspecie ongeschikt kunnen maken voor toepassing. De resultaten uit dit onderzoek komen naar verwachting juni 2024 beschikbaar .

NB. Partijkeuringen die ten grondslag liggen aan de Erkende kwaliteitsverklaring, maken geen onderdeel uit van de verplicht aan te leveren informatie in de erkende kwaliteitsverklaring.

Bestuurskern

Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Datum

9 november 2023

4. Aandachtspunten voor de afleverbon

De afleverbon is het begeleidend document bij een partij bouwstof of grond of baggerspecie dat bij de afgifte aan de eerste afnemer wordt verstrekt en tot doel heeft de partij te identificeren als de partij waarop de milieuverklaring bodemkwaliteit betrekking heeft. Bij het gebruik van een milieuverklaring bodemkwaliteit van het type erkende kwaliteitsverklaring is de [afleverbon](#) verplicht beide documenten moeten beschikbaar zijn bij het toepassen.

De eisen voor de afleverbon staan in de Rbk 2022. Deze eisen gelden als er sprake is van levering van een toe te passen bouwstof, grond of baggerspecie zoals bedoeld in de Rbk 2022 en het Besluit bodemkwaliteit. Voor bijvoorbeeld zand of grind als grondstof voor de productie van beton gelden deze eisen niet.

De eisen voor de inhoud van de afleverbon zijn niet gewijzigd ten opzichte van de huidige Regeling bodemkwaliteit zoals die geldt tot het in werking treden van de Omgevingswet. Wel is in de Rbk 2022 uitdrukkelijk aangegeven dat ook de afleverbon, net zoals de milieuverklaring bodemkwaliteit, moet zijn ondertekend door de daarvoor geautoriseerde persoon.

De afleverbon heeft betrekking op de gehele geleverde of afgesplitste partij grond, baggerspecie of bouwstof die wordt toegepast. Het gaat dus niet om de afzonderlijke transportbonnen. De inhoud van de afleverbon staat de artikelen 4.26, 4.27 (bouwstoffen), 5.50 en 5.51 (grond) van de Rbk 2022. In tabel 2 is de informatie op hoofdlijnen opgenomen.

Bestuurskern

Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Datum

9 november 2023

Tabel 2. Informatie op de afleverbon

Informatie op de originele afleverbon bij een erkende kwaliteitsverklaring (hoofdpijnen²)	Opmerking
De naam en het adres van de erkende persoon (bedrijf, producent)	
De naam en het adres van de eerste afnemer	
Het unieke nummer van de erkende kwaliteitsverklaring (milieuverklaring bodemkwaliteit) die hoort bij de partij waarop de afleverbon betrekking heeft	i
Bijzonderheden van de geleverde / te leveren partij bij overdracht, waaronder een beschrijving van de belangrijkste kenmerken en een aanduiding van de grootte van de partij in tonnen	ii
Een uniek nummer van de afleverbon	
Een originele ondertekening namens het bedrijf (leverancier) door daarvoor geautoriseerde natuurlijke persoon (naam, datum)	iii
Informatie op de afleverbon na splitsing van een partij met erkende kwaliteitsverklaring	iv
De naam en het adres van de persoon die de partij heeft gesplitst	
De naam en het adres van de persoon die de afleverbon heeft afgegeven	
De naam en het adres van de eerste afnemer van de afgesplitste partij	
Een aanduiding van de grootte van de afgesplitste partij in tonnen	
Het unieke nummer van de kopie van de erkende kwaliteitsverklaring die betrekking heeft op de gesplitste partij	i
Een verklaring dat de afgesplitste partij een deel vormde van de partij waarop de erkende kwaliteitsverklaring betrekking heeft	
Een uniek nummer van de afleverbon	
Een originele ondertekening namens het bedrijf (leverancier, degene die splitst) door daarvoor geautoriseerde natuurlijke persoon (naam, datum)	iii

Bestuurskern

Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Datum

9 november 2023

² Zie artikel 4.26, 4.27 en artikel 5.50, 5.51 van de Rbk 2022 voor de volledige omschrijving van wat op de afleverbon moet staan

- i. De daadwerkelijke milieu-informatie die relevant is voor de toepasser staat op de milieuverklaring bodemkwaliteit, die eveneens de partij begeleidt. Deze hoeft dus niet herhaald te worden, voor zover het niet noodzakelijk is voor de herkenbaarheid.
- ii. De detailinformatie over de milieukwaliteit staat op de milieuverklaring
- iii. De afleverbon moet worden **ondertekend** door degene die de bon heeft afgegeven, dat wil in de regel zeggen door de daarvoor door het bedrijf (de leverancier) geautoriseerde of gemachtigde persoon
- iv. Hierbij worden ook kopieën verstrekt van de oorspronkelijke afleverbon en de milieuverklaring bodemkwaliteit (erkende kwaliteitsverklaring) die bij de partij horen waarvan is afgesplitst.

Bestuurskern
Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Datum
9 november 2023

5. Aandachtspunten bij aanvraag voor een nieuwe erkenning Aanvraag nieuwe erkenningen (aanleveren toelatingsonderzoek)

Als een producent grond, baggerspecie of bouwstoffen het recht wil verkrijgen om voor zijn product een erkende kwaliteitsverklaring (milieuverklaring bodemkwaliteit) af te geven, dan moet hij een erkenning aanvragen. Daarvoor moet naast het productcertificaat ook een volledige rapportage van een toelatingsonderzoek worden aangeleverd aan de minister ([Rijkswaterstaat](#)) zoals opgenomen in artikel 4.22 ([bouwstoffen](#)) of artikel 5.40 (grond) van de [Rbk 2022](#), met uitzondering van de rapporten van de onderliggende partijkeuringen.

Het toelatingsonderzoek bevat naast algemene gegevens en verwijzingen naar de onderliggende informatie in ieder geval conclusies over de kwaliteit van de grond, baggerspecie of bouwstof én een conclusie over de doeltreffendheid en werking van het systeem van kwaliteitsbewaking.

De producent die erkend wil worden is ervoor verantwoordelijk dat de in de Rbk 2022 gevraagde informatie aan de minister ([Rijkswaterstaat](#)) wordt aangeleverd. Hij kan de certificatie-instelling in de opdrachtverlening vragen om niet alleen een productcertificaat af te geven, maar ook een rapportage van het toelatingsonderzoek aan te leveren overeenkomstig de Rbk 2022.

Producttype en andere verontreinigende stoffen of andere relevante parameters

Ook bij het aanleveren van de informatie aan de minister (Rijkswaterstaat) voor het verkrijgen van de erkenning moet duidelijk zijn voor welk producttype erkenning wordt aangevraagd en in de rapportage van het toelatingsonderzoek moet worden beoordeeld of er sprake is van andere verontreinigende stoffen of andere relevante parameters zoals bedoeld in de Rbk 2022.

Voor beide aspecten wordt verwezen naar de korte toelichting bij de informatie die ook moet worden verstrekt op de milieuverklaring bodemkwaliteit (iii en iv). In de toelichting op de Rbk 2022 wordt hier uitgebreid op ingegaan.

Bij een gezamenlijk toelatingsonderzoek of latere toetreding tot een cluster moet aangetoond worden dat het product van het individuele bedrijf overeenkomt met het product van de overige deelnemers.

Bestaande erkenningen (wijzigingen)

Voor 1 januari 2024 verleende erkenningen voor een BRL blijven geldig. Voor wijzigingen van bestaande erkenningen geldt dat hiervoor geen nieuw productcertificaat en/of toelatingsonderzoek hoeft te worden aangeleverd, zolang de wijziging van de erkenning geen invloed heeft op het producttype en de wijze

van produceren. Als bijvoorbeeld de bestuurder van de erkende producent wijzigt heeft alleen deze administratieve wijziging te worden doorgevoerd.

Bestuurskern
Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

6. Gebruik van het NL-BSB® logo

Vanuit de wetgeving is het gebruik van het NL-BSB® logo, of NL-BSB® certificaat niet verplicht. Het is wel als zodanig opgenomen in een aantal beoordelingsrichtlijnen (BRL-en).

Datum
9 november 2023

Het NL-BSB® logo wordt gebruikt voor de herkenbaarheid van baggerspecie, grond en bouwstoffen waarvoor een productcertificaat beschikbaar is dat de basis vormt voor de erkende kwaliteitsverklaring.

De milieuverklaring bodemkwaliteit (erkende kwaliteitsverklaring) dient bij toepassing wel altijd beschikbaar te zijn.

7. Gebruik factor 1,4 bij toetsing

Als grond, baggerspecie of een bouwstof wordt toegepast, moet vooraf worden vastgesteld dat de kwaliteit voldoet aan de kwaliteitseis, dit moet volgen uit de milieuverklaring bodemkwaliteit die de toepasser in bezit moet hebben.

In de huidige Regeling bodemkwaliteit is een bepaling opgenomen waarin wordt voorgeschreven dat pas sprake is van een bewijsbare overschrijding van de kwaliteitseisen, als in een handhavingsonderzoek wordt vastgesteld dat de kwaliteitseis in dat handhavingsonderzoek met een factor 1,4 wordt overschreden.

Deze factor is niet meer opgenomen in de Rbk 2022, omdat de Rbk 2022 zich richt op degene die de milieuverklaring bodemkwaliteit afgeeft. De Rbk 2022 richt zich niet tot de toezichthouder die een handhavingsonderzoek bij of na toepassing uitvoert. De onderbouwing van deze factor, zoals ook opgenomen in paragraaf 3.8 en de bijbehorende [toelichting van de Regeling bodemkwaliteit uit 2007](#) kan nog steeds gebruikt worden.

8. Levering van partijen uit een productiestroom

Ook voor partijen die komen uit een productiestroom zal een milieuverklaring bodemkwaliteit moeten worden aangeleverd aan degene die het materiaal afneemt. De erkende producent kan hierbij kiezen uit een tweetal werkwijzen:

- a) Per geleverde of te leveren partij een milieuverklaring bodemkwaliteit afgeven
De milieuverklaring bodemkwaliteit (erkende kwaliteitsverklaring) is dan voor één afnemer
- b) Voor een hoeveelheid geproduceerd materiaal een milieuverklaring bodemkwaliteit (erkende kwaliteitsverklaring) afgeven (oorspronkelijke partij), en hier vervolgens partijen uit af te splitsen (gedocumenteerd door middel van afleverbonnen en kopieën van de oorspronkelijke milieuverklaring)
De milieuverklaring bodemkwaliteit (erkende kwaliteitsverklaring) kan dan voor meerdere afnemers zijn, elke afnemer krijgt een unieke en ondertekende kopie van de milieuverklaring bodemkwaliteit van de gesplitste partij.

Het gewicht (geleverde hoeveelheid) wordt gedocumenteerd op de afleverbon(nen), en niet op de milieuverklaring.